

УДК 334.716:33.012.1 (477.87)

В. М. Бондаренко,

к. е. н., старший науковий співробітник, доцент кафедри міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту, ДВНЗ "Ужгородський національний університет", старший науковий співробітник Закарпатського регіонального центру соціально-економічних і гуманітарних досліджень НАН України, м. Ужгород

М. І. Рябак,

молодший науковий співробітник, Закарпатський регіональний центр соціально-економічних і гуманітарних досліджень НАН України, м. Ужгород

П. П. Гаврилко,

к. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, Ужгородський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету

ТЕНДЕНЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

V. Bondarenko,

Ph.D., Senior Research Fellow, Associate Professor of International Business and Management State University "Uzhhorod National University", a senior fellow of the Transcarpathian Regional Center for Socio-Economic and Humanities Research NAS of Ukraine, Uzhgorod

M. Ryabak,

Junior Research Fellow of the Transcarpathian Regional Center for Socio-Economic and Humanities Research NAS of Ukraine, Uzhgorod

P. Gavrilko,

Ph.D., Professor, Head of Finance of Uzhgorod Trade and Economics Institute Kyiv National University of Trade and Economics, Uzhgorod

TENDENCIES OF INDUSTRIAL ACTIVITIES IN TRANSCARPATHIAN REGION

У статті здійснено аналіз основних показників та тенденції діяльності промислових підприємств України та Закарпатської області. Результати дослідження показали, що обсяги реалізованої промислової продукції як на макро-, так і на регіональному рівні, не зважаючи на політичну та економічну кризи, зростають. На основі статистичних даних зроблено розрахунок прогностичних показників обсягу реалізованої промислової продукції у Закарпатській області на 2014—2016 рр. За результатами дослідження визначено основні негативні та позитивні тенденції діяльності промислових підприємств у регіоні у докризовий та кризовий періоди. Результати дослідження засвідчили, що кращі конкурентні позиції в кризовий період утримують промислові підприємства сировинної спрямованості, однак такі стратегії можна віднести до сфери виживання, а не життєздатного розвитку.

The article presents the analysis of the main indicators and tendencies of industrial activities in Ukraine and Transcarpathian region. The results of the research shows that volumes of industrial production grow on macro and regional level despite the political and economic crises. Based on the statistical data the calculation of prognostic indicators of volume of industrial production in the Transcarpathian region in 2014—2016 years have done. The study identified the main negative and positive trends of industrial activities in the region in the pre-crisis and crisis periods. Results of the research demonstrated that better competitive position in the crisis period holding industry enterprises focus on resources, but such strategies include the scope of survival rather than sustainable development.

Ключові слова: промисловість, види промислової діяльності, підприємства, тенденції, кризовий період, прогноз.

Key words: industry, types of industrial activities, enterprises, trends, crisis, forecast.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ

У умовах економічних та політичних змін сьогодення, пов'язаних, зокрема, з прагненнями України інтегруватися в Європейське співтовариство та спаду національної економіки, визначення напрямів зростання промислового виробництва набуває першочергового значення.

Промисловість є ключовою в економіці не тільки країн Європи, а і України та Закарпатської області та найбільш активним фактором науково-технічного прогресу. Сучасні умови господарювання промислових підприємств супроводжуються значними труднощами, які пов'язані з політичною та економічною кризами. Серед деструктивних наслідків цих двох явищ є: втрата попиту на продукцію, що реалізувалася в регіони, що

Таблиця 1. Основні показники розвитку промисловості України

Показники	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Обсяг реалізованої промислової продукції, млн грн.	717077	917036	806551	1065108	1329256	1102636	1111269
Індекс промислової продукції	107,6	94,8	78,1	111,2	108,0	99,5	95,7
Фінансовий результат до оподаткування, млн грн.	43700,9	20243,2	-4788,1	26845,9	58662,3	21353,4	-

Джерело: побудовано на основі даних [1].

задіяні в АТО; втрата зарубіжних замовників через нестабільності, ситуації в країні; інфляція, втрати від коливання курсу валюти, нестабільність роботи банківської системи та її обмеження, що стосуються СПД; зниження попиту з боку покупців на фоні інфляційних процесів і т.д. Внаслідок вищезазначеного прибутковість промислових підприємств погіршується, знижується їх інвестиційна привабливість для потенційних зарубіжних інвесторів. Зважаючи на такі аспекти, актуальним є дослідження та виявлення основних тенденцій діяльності промислових підприємств та, відповідно, визначення масштабів впливу зазначених вище чинників на розвиток промисловості України та регіону.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проблеми функціонування промислових підприємств та основні методологічні підходи до вивчення даної проблеми досліджені у працях таких вчених: Кіндзерського Ю.В. [5] (розроблено підходи до формування промислової політики як засобу технологічної модернізації), Федулової А.І. [8], (визначені основні тенденції галузевого розвитку промисловості у розрізі науково-технічного потенціалу, технологічної структури виробництва, захисту промислової власності), Тарасова Н.В., Клименко Л.П., Ємельянова В.М. [6] (оцінено виробничий, кадровий, інноваційно-інвестиційний потенціал промисловості), Дутченка О.М., Белова І.В., Дутченка О.О. [2] (обґрунтували вплив штучного боргу на ефективність діяльності підприємств промисловості), Вишневецького В.П. та інших науковців Інституту економіки промисловості НАН України [7] (розробили рекомендації органам влади щодо розвитку промисловості

України) та ін. Не дивлячись на такі вагомі доробки у даній проблематиці, актуальними є дослідження сьогоденних тенденцій функціонування промислових підприємств на регіональному рівні в умовах симбіотичної дії політичної та економічної кризи, що і стане завданням даної статті.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Забезпечення формування якісно нової державної політики є важливим фактором відновлення стратегічної ролі вітчизняної промисловості у стимулюванні економічного зростання та підвищенні конкурентоспроможності економіки України [4].

Реалізація Державної програми розвитку промисловості на 2003—2011 рр. забезпечила певні позитивні зрушення в технологічному, економічному і соціальному стані промисловості, завдяки чому досягнуто збільшення обсягів промислового виробництва в цілому за 2003—2011 роки на 17,5% (табл. 1).

Обсяги реалізованої продукції загалом по Україні мають тенденцію до зростання, хоча й характеризуються нестабільністю: після падіння рівня у 2009 році, зростають у 2010—2011 рр. і знову спадають у 2012—2013 рр. Щодо індексу промислової продукції, то можна зробити висновок, що даний показник найкраще відображає тенденції у промисловості, зокрема у 2009 р. індекс промислової продукції становив лише 78,1% від попереднього року. Максимальне значення показника складало у 2011 р. на рівні 111,2%, а вже у 2011—2013 рр. — відбувається його спад. Аналогічні тенденції і у фінансових результатах діяльності промислових підприємств.

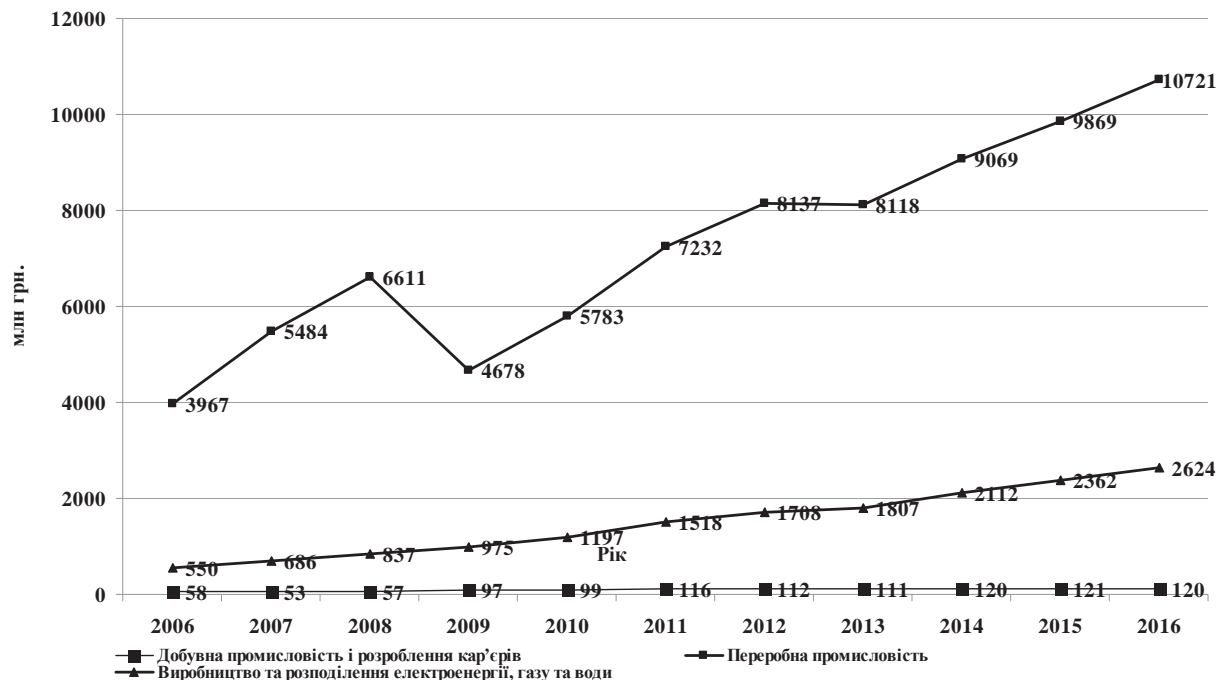


Рис. 1. Обсяг реалізованої промислової продукції за 2006—2016 рр. у Закарпатській області, млн грн. (за видами промислової діяльності)*

* Дані за 2004—2016 роки — прогнольні.

Джерело: побудовано на основі даних [3].

Таблиця 2. Кількість суб'єктів ЄДРПОУ у промисловості Закарпаття (за видами промислової діяльності), (одиниць)

Види промислової діяльності	Роки							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Промисловість	2453	2459	2452	2402	2440	2297		
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	82	94	101	90	90	82	... ¹	... ¹
Переробна промисловість	2302	2297	2279	2235	2266	2106	... ¹	... ¹
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	69	71	72	77	84	109	... ¹	... ¹

Примітка: 1 Інформація за видами діяльності відсутня у зв'язку з приведенням суб'єктами господарювання кодів економічної діяльності у відповідність з національним класифікатором України ДК 009:2010 "Класифікація видів економічної діяльності".

Джерело: побудовано на основі даних [3].

Таблиця 3. Структура обсягів реалізованої продукції за видами промислової діяльності у Закарпатській області, (відсотків)

Види промислової діяльності	Роки							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Промисловість	100	100	100	100	100	100	100	100
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	1,3	0,9	0,8	1,7	1,4	1,3	1,1	1,1
Переробна промисловість	86,7	88,1	88,0	81,3	81,7	81,6	81,7	80,9
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	12,0	11,0	11,2	17	16,9	17,1	17,2	18,0

Джерело: побудовано на основі даних [3].

Аналіз показників промисловості на макрорівні вказує на нестабільність її розвитку та погіршення ефективності підприємств.

За період із 2006 по 2013 рік рейтинг Закарпатської області за показниками обсягів реалізованої промислової продукції практично не змінювався. Зокрема місце регіону серед інших областей України коливалося від 22 (найкраще значення) до 24 (найгірше значення).

Позитивною тенденцією на рівні регіону є те, що обсяг реалізованої промислової продукції в цілому по Закарпатській області у 2013 р. зріс по відношенню до 2006 р. на 5460,5 млн грн. або на 19,3%. За даними рисунка 1 видно, що щорічні темпи росту аналізованого показника, у таких видах промислової діяльності як виробництво та розподілення електроенергії, газу та води, коливалися в межах від найменшого 105,8% (2013 р.) до найбільшого 124,7% (2007 р.).

У переробній промисловості регіону в 2009 р. у порівнянні до 2008 р. обсяг реалізованої продукції зменшився на 1933 млн грн. або 29,2%, а у 2013 р. — 19 млн грн. або 0,2% до попереднього року. Протягом всіх інших років щорічні темпи росту обсягів реалізованої продукції в середньому зростали на 123%.

Коливання показників обсягів реалізованої продукції у добувній промисловості і розробленні кар'єрів є нестабільними: у 2009 р. щорічний темп приросту показника до 2007 р., на фоні негативних тенденцій у інших видах промислової діяльності, досяг свого максимального значення у 170,2%, а у 2007 р., на фоні позитивних тенденцій у інших видах промислової діяльності, досяг свого найбільшого спаду на 8,6% по відношенню до попереднього 2006 р.

Прогнозні дані свідчать про подальше зростання обсягів реалізованої продукції переробної промисловості підприємств Закарпатської області до 10721 млн грн. у 2016 р. Однак очікується незначне зростання показника обсягу реалізованої продукції у добувній про-

мисловості і розробленні кар'єрів (рис. 1).

Кількість суб'єктів ЄДРПОУ у Закарпатській області в цілому по промисловості за період з 2006 по 2011 рр. зменшилася на 6,4%. Тенденція до щорічного скорочення кількості суб'єктів господарювання у промисловості була зафіксована у 2008, 2009 та 2011 рр. У 2007 та 2010 р. щорічні темпи росту аналізованого показника склали 101% (табл. 2).

Позитивне щорічне збільшення зареєстрованої кількості господарюючих суб'єктів спостерігалось у такому виді діяльності як виробництво та розподілення електроенергії, газу та води, де показник щорічного приросту коливався в межах від 103% (2007 р.) до 130% (2011 р.).

У переробній промисловості (крім 2010 р.) кількість суб'єктів за ЄДРПОУ щорічно зменшувалася. Починаючи з 2012 р. інформація щодо обліку кількості підприємств за ЄДРПОУ у розрізі видів діяльності — відсутня, у зв'язку з приведенням суб'єктами господарювання кодів економічної діяльності, у відповідність з національним класифікатором України ДК 009:2010 "Класифікація видів економічної діяльності".

Негативними тенденціями у всіх видах промислової діяльності є збільшення частки збиткових підприємств. У промисловості регіону аналізований показник зріс з 22,0% у 2006 р. до 37,4% у 2013 р., або на 70%; у добувній промисловості і розробленні кар'єрів відповідно на 165%, а у переробній промисловості — на 56%. Найсуттєвіші зміни спостерігалися у такому виді діяльності, як постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, в якому показник у 2013 р. досяг максимального значення — 81,8%.

Оцінюючи роль і значення промисловості регіону у національних масштабах слід відзначити наступне. Починаючи з 2006 по 2013 рр. питома вага промисловості регіону у показнику України суттєво не змінилася (зменшилася на 0,1 в. п.). У розрізі підвидів промислової діяльності — суттєвих змін теж не відбулося, за винятком такого підвиду, як виробництво та розподілення електроенергії, газу та води (питома вага за 8 аналізованих років зростає з 0,5% до 1,3, тобто у 2,6 рази). Щодо структури підвидів промислової діяльності на обласному рівні, то найбільшу питому вагу займає переробна промисловість, однак її питома вага зменшилася з 86,7% у 2006 р. до 80,9% у 2013 р. Такі структурні зміни відбулися за рахунок збільшення частки виробництва та розподілення електроенергії, газу та води: з 12,0% у 2006 р. до 18,0% у 2013 р. (табл. 3).

Наявність великої кількості збиткових промислових підприємств у регіоні сформували негативний фінансовий результат до оподаткування практично протягом всього аналізованого періоду. Позитивних фінансових результатів до оподаткування підприємства змогли досягти лише у таких окремих роках: у промисловості — протягом 2006—2007 рр. та 2011—2013 рр., у добувній промисловості і розробленні кар'єрів — протягом 2010 р.,

Таблиця 4. Баланс підприємств у промисловості Закарпатської області, (млн грн.)

Види активів	Роки							
	2006 ³	2007 ³	2008 ³	2009 ³	2010 ⁴	2011 ⁴	2012 ⁴	2013 ^{4,5}
Необоротні активи	2814,4	3590,2	3724,6	4081,4	4330,9	4554,6	5511,8	6056,9
Оборотні активи	2365,6	2748,9	3712,3	4578,0	4633,6	4358,9	4701,2	4399,6

Джерело: побудовано на основі даних [3].

Таблиця 5. Дебіторська і кредиторська заборгованість у промисловості Закарпатської області (за видами промислової діяльності) (млн грн.)

Види промислової діяльності	Роки							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Промисловість								
Дебіторська заборгованість	1266,5	1452,4	2048,1	3001,7	3080,4	2789,7	2782,8	2311,8
Кредиторська заборгованість	1514,5	1934,8	2603,1	3188,3	3640,3	3102,9	3630,7	3042,4
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів								
Дебіторська заборгованість	67,2	63,7	16,2	21,0	23,0	90,4	22,0	30,4
Кредиторська заборгованість	66,8	60,8	18,3	20,0	38,6	91,0	50,1	72,7
Переробна промисловість								
Дебіторська заборгованість	783,1	988,9	1598,8	2433,7	2485,4	2163,9	2266,4	1996,8
Кредиторська заборгованість	813,6	1217,9	2078,7	2682,1	2749,0	2469,5	3069,9	2612,6
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води								
Дебіторська заборгованість	416,2	399,8	433,1	547,0	572,0	535,4	494,4	284,6
Кредиторська заборгованість	634,1	656,1	506,1	486,2	852,7	542,4	510,7	357,1

Джерело: побудовано на основі даних [3].

у виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води — 2006 р.

Найприбутковішими у операційній діяльності були підприємства переробної промисловості (протягом всього аналізованого періоду), а також суб'єкти господарювання у такому виді діяльності, як постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (протягом 2011—2013 рр.).

Успішність та фінансову ефективність промислових підприємств можна оцінити за показником нарощення необоротних та оборотних активів. У таблиці 4 приведений баланс підприємств у промисловості Закарпатської області.

У 2013 р. баланс необоротних активів у промисловості складав 6056,9 млн грн., що у 2,1 рази більше показника 2006 р. Щорічний темп нарощення таких видів активів у промисловості коливався від найменшого 105,2 % у 2012 р., до найбільшого 127,6% у 2007 р. Вартість оборотних активів на промислових підприємствах у 2013 р. складала 4399,6 млн грн., що на 86,0% більше показника 2006 р. Аналіз динаміки нарощення цих видів активів засвідчив про те, що найбільші щорічні темпи приросту спостерігалися у 2009 р. на рівні 123,3%. В останні роки аналізу промислові підприємства області скорочують обсяги оборотних активів (найбільші щорічні темпи спаду були зафіксовані у 2013 р. на рівні 93,6%).

Ділову активність промислових підприємств регіону, можна оцінити за показниками обсягів кредиторської та дебіторської заборгованості (табл. 5). За вісім аналізованих років обсяги дебіторської заборгованості зросли з 1266,5 млн грн. у 2006 р. до 2311,8 млн грн. у 2013 р., тобто у 1,8 рази, а кредиторської — відповідно з 1514,5 млн грн. у 2006 р. до 3042,4 млн грн. у 2013 р. (тобто у 2 рази).

Найбільшу питому вагу у структурі дебіторської заборгованості за видами промислової діяльності на рівні області займає частка дебіторської заборгованості підприємств переробної промисловості (61,8% — 2006 р. та 86,4% — 2013 р.), а найменшу — заборгованість підприємств добувної промисловості і розроблення кар'єрів (5,3% — 2006 р. та 1,3% — 2013 р.). Щодо структури кредиторської заборгованості у розрізі видів промислової діяльності, то вона аналогічна розподілу дебіторської заборгованості.

Аналіз динаміки щорічних індексів кредиторської та дебіторської заборгованості у промисловості Закарпаття показує, що якщо протягом 2007—2010 рр., наявні щорічні прирости цих показників, то у 2011—2013 рр. підприємства покращили свою ділову активність, оптимізували роботу з дебіторами, розрахунки із постачальниками і як результат, зменшили обсяги нарощення аналізованих показників (рис. 2).

Аналіз структури експорту промислових товарів за період з 2006—2013 рр. дає можливість зробити висновок про спеціалізацію регіону на експорті таких видів товарів як засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби; взуття, головні убори, парасольки та маси з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів. Сумарна частка цих видів товарів у загальній величині експорту промислових товарів по області коливалася у межах від 70,2% (2006 р.) до 81,3% (2012 р.).

На фоні кризових процесів значно послабилася інноваційна активність промислових підприємств регіону, хоча за 2013 р. наявна певна позитивна динаміка у кількості освоєного виробництва інноваційних видів продукції, найменувань. Однак у цілому частка інноваційно-активних підприємств регіону зменшилася з 10,1% у 2006 р. до 6,9% у 2013 р., тобто на 32%.

Результати аналізу тенденцій діяльності промислових підприємств Закарпатської області наведемо у таблиці 6.

З даних таблиці 6 видно, що кращі конкурентні позиції за дії політичної чи економічної кризи утримують промислові підприємства сировинної спрямованості, однак такі конкурентні стратегії не є довгостроковими.

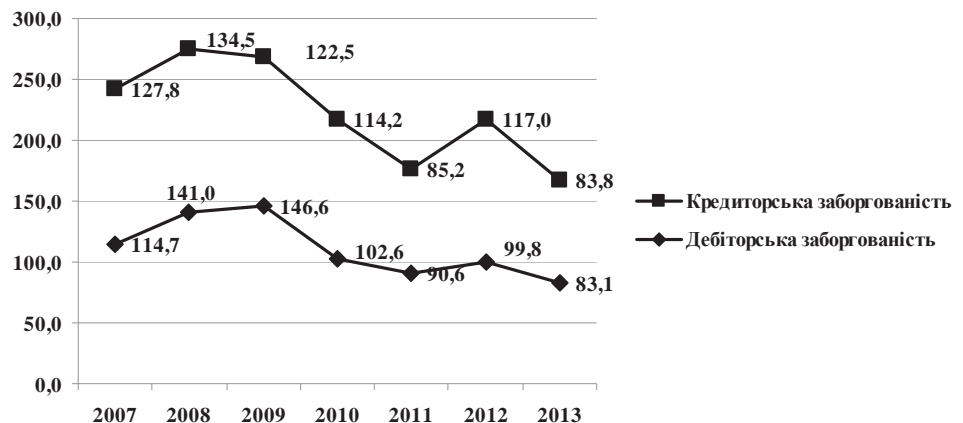


Рис. 2. Індекси дебіторської і кредиторської заборгованостей за 2007—2013 рр. у Закарпатській області, % до попереднього року (за видами промислової діяльності)

Джерело: побудовано на основі даних [3].

Таблиця 6. Тенденції діяльності промислових підприємств Закарпатської області

Показники	До 2009 року	2009-2013 рр.
Обсяги реалізованої продукції	суттєве скорочення показника у переробній промисловості у 2009 р. (30%).	поступове нарощення докритичних обсягів і незначне зменшення показника у 2013 р.
	стабільність нарощення у таких видах промислової діяльності, як виробництво і розподілення електроенергії, газу та води, добувній промисловості та розробленні кар'єрів	
Кількість ЄДРПОУ	скорочення кількості суб'єктів у 2008–2009 рр. у переробній та промисловості в цілому	точкове збільшення кількості суб'єктів у 2010 р. і подальше скорочення починаються з 2011 р.
	привабливість для підприємств такого виду промислової діяльності, як виробництво та розподілення електроенергії, газу та води, в якому спостерігається стабільне щорічне зростання показника	
Структура обсягів промислового виробництва	скорочення частки продукції переробної промисловості у 2009 р.	утримання частки обсягів продукції переробної промисловості на однаковому рівні (81%)
	поступове збільшення питомої ваги продукції виробництва та розподілення електроенергії, газу та води	
Баланс промислових підприємств	найбільші щорічні темпи приросту оборотних активів спостерігалися у 2009 р. на рівні 123,3%	промислові підприємства області скорочують обсяги оборотних активів (найбільші щорічні темпи спаду були зафіксовані у 2013 р. на рівні 93,6%)
Ділова активність промислових підприємств	протягом 2007–2009 рр. наявні щорічні прирости показників дебіторської та кредиторської заборгованості	у 2011–2013 рр. підприємства покращили свою ділову активність, оптимізували роботу з дебіторами, розрахунки із постачальниками і, як результат, зменшили обсяги нарощення аналізованих показників
Експорт товарів	спеціалізація регіону на експорті таких товарів, як засоби наземного транспорту, літальні апарати, плаваючі засоби; взуття, головні убори, парасольки та маси з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів	

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

Аналіз основних показників діяльності підприємств промисловості в Україні та Закарпатті вказує на те, що обсяги реалізованої промислової продукції як на макро- так і на регіональному рівні — зростають. Розрахунок прогнозних показників із врахуванням минулих тенденцій дає підстави зробити висновок про очікуване подальше зростання обсягів реалізованої продукції переробної промисловості підприємств Закарпатської області до 2016 р.

Негативною, щодо впливу на розвиток економіки регіону, є структурна зміна, у промисловості регіону в бік зростання, частки такого виду діяльності як виробництво та розподілення електроенергії, газу та води. Тяжіння структури промислового виробництва до сировинних стратегій, не може розглядатися як позитивний напрям розвитку економіки.

За 8 аналізованих років промислові підприємства області більшими темпами нарощують необоротні активи на відміну від оборотних, що характеризує певні інвестиційні процеси. У 2011 — 2013 рр. промислові підприємства області покращили свою ділову активність, оптимізували роботу з дебіторами, розрахунки із постачальниками і, як результат, зменшили обсяги нарощення дебіторської та кредиторської заборгованостей.

Таким чином, політична та економічна кризи суттєво вплинули на ефективність функціонування промислових підприємств, про що засвідчила динаміка практично всіх вищенаведених показників. Перспективою майбутніх досліджень має стати розробка механізмів стабілізації промислового виробництва на всіх рівнях управління.

Література:

1. Державний комітет статистики України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Дутченко О. М. Аналіз тенденцій розвитку промисловості України / Дутченко О. М., Белова І. В., Дутченко О. О // Бізнес Інформ. — 2011. — № 4. — С. 41—43.
3. Головне управління статистики у Закарпатській області. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.uz.ukrstat.gov.ua>
4. Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2020 року [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/603-2013-p>

5. Промисловість України: стратегія і політика структурно-технологічної модернізації: монографія / Ю.В. Кіндзерський; НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогнозув. НАН України". — К., 2013. — 536 с.

6. Промисловість України: тенденції, проблеми, перспективи: монографія / [Н.В. Тарасова, Л.М. Клименко, В.М. Ємельянов та ін.]. — Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. — 320 с.

7. Промисловість і промислова політика України 2013: актуальні тренди, виклики, можливості: наук.-аналіт. доповідь [Електронний ресурс] / О.І. Амоша, В.П. Вишневецький, Л.О. Збаразська та ін.; за заг. ред. В.П. Вишневецького. — Режим доступу: <http://iep.donetsk.ua/publish/mono/3-14.htm>

8. Федулова Л.І. Тенденції та перспективи розвитку промисловості України / Л.І. Федулова // Економіка пром-сті. — 2008. — № 4. — С. 65—81.

References:

1. State Statistics Committee of Ukraine. Official Site [electronic resource]. — Mode of access: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Dutchenko, O.M., Belova, I.V. and Dutchenko, O.O. (2011), "Analysis of trends in the industry of Ukraine", *Biznes Inform*, vol. 4, pp. 41—43.
3. Department of Statistics in the Transcarpathian region. Official Site [electronic resource]. — Mode of access: <http://www.uz.ukrstat.gov.ua>
4. Cabinet of ministers of Ukraine (2013), "Order of the Cabinet of ministers of Ukraine "On approval of the Concept of targeted economic program of industrial development for the period till 2020"", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/603-2013-p> (Accessed 30 October 2014).
5. Kindzersky, U.V. (2013), *Promyslovist' Ukrainy: stratehiia i polityka strukturno-tekhnologichnoi modernizatsii* [Industry of Ukraine: strategy and policy of structural and technological modernization], Kyiv, Ukraine.
6. Tarasov, N.V., Klimenko, L.M. and Emelyanov, V.M. (2011), *Promyslovist' Ukrainy: tendentsii, problemy, perspektyvy* [Industry of Ukraine: trends, problems and prospects], Vyd-vo ChDU im. Petra Mohyly, Ukraine.
7. Monohrafyy — Institute of Economy Industry (2014), "Industry and Industrial Policy of Ukraine 2013: current trends, challenges, opportunities, scientific-analyte. report", available at: <http://iep.donetsk.ua/publish/mono/3-14.htm>, (Accessed 28 October 2014).
8. Fedulova, L.I. (2008), "Trends and Prospects for Development of Industry of Ukraine", *Ekonomika prom-sti*, vol. 4, pp. 65—81.

Стаття надійшла до редакції 15.11.2014 р.